MINISTERSTWO ŚRODOWISKA

NARZĘDZIA W PROCESIE GOSPODAROWANIA WODAMI

Małgorzata Bogucka-Szymalska
Departament Zasobów Wodnych
Warszawa, 18-19 marca 2014 r.

MINISTERSTWO ŚRODOWISKA

NARZĘDZIA W PROCESIE GOSPODAROWANIA WODAMI

Agenda

- Transpozycja RDW do ustawodawstwa krajowego
- Uwagi KE do pierwszych PGW w Polsce
- Pan działania w zakresie planowania strategicznego w gospodarce wodnej

MINISTERSTWO ŚRODOWISKA

Proces planowania

Schematyczne przedstawienie procesu planowania określonego w ramowej dyrektywie wodnej

(źródło; Sprawozdanie Komisji dla parlamentu Europejskiego i Rady…, 14.11.2012 Bruksela

MINISTERSTWO ŚRODOWISKA

TRANSPOZYCJA RDW DO USTAWODAWSTWA KRAJOWEGO

MINISTERSTWO ŚRODOWISKA

Wykaz aktów prawnych

- Ustawa z dnia 18 lipca 2001 r. – Prawo wodne – obowiązująca od dnia 1 stycznia 2002 r.
- Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach odziaływania na środowisko
- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska – obowiązująca od dnia 1 października 2001 r.
- Ustawa z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków - zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków jest zadaniem własnym gminy – obowiązuje od dnia 14 stycznia 2002 r.
- Akty wykonawcze do ustaw

MINISTERSTWO ŚRODOWISKA

Transozycja art. 4

- Art 4. RDW został transponowany do prawa krajowego ustawą z dnia 5 stycznia 2011 r. o zmianie ustawy – Prawo wodne oraz niektórych innych ustaw (Dz. U.: Nr 32 poz. 159). Do ustawy został dodany:
  - art. 38j – art. 4. ustęp 7 RDW
  - art. 38k – art. 4. ustęp 8 i 9

MINISTERSTWO ŚRODOWISKA

Transpozycja art. 4.

- Dodanie do ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach odziaływania na środowisko (tekst jednolity: Dz. U. 2013 r. poz. 1235 ze zm.)
  - **art. 81 ust. 3**, nakazującego badanie przesłanek wskazanych w art. 38j Prawa wodnego przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach (art. 7 ustawy zmieniającej). Ustawa zmieniająca weszła w życie w dniu 18 marca 2011 r.

MINISTERSTWO ŚRODOWISKA

Transpozycja art. 4.

Większość przedsięwzięć realizowanych przez ostatnie lata w Polsce, nie podlegała szczegółowej ocenie w kontekście wymagań art. 4 ust. 7 RDW, m.in. z tego powodu w 2010 r. KE rozpoczęła postępowanie wyjaśniające w sprawie naruszenia wymagań RDW.

Dla przedsięwzięć realizowanych przed transpozycją wskazanych zapisów, dostępne procedury administracyjne umożliwiały weryfikację przesłanek zawartych w art. 4 ust. 7 RDW.

MINISTERSTWO ŚRODOWISKA

UWAGI KOMISJI EUROPEJSKIEJ DO PIERWSZYCH PLANÓW GOSPODAROWANIA WODAMI I PODJĘTE DZIAŁANIA

MINISTERSTWO ŚRODOWISKA

Uwagi KE do pierwszych planów gospodarowania wodami

- **Niewystarczająca ilość danych, zarówno dotyczących stanu jednolitych części wód, w tym obszarów chronionych, jak i oddziaływań antropogenicznych**

- **Podjęte działania naprawcze:**
  - Rozszerzono i dostosowano do wymogów RDW i dyrektywy EQS monitoring wód, np. monitoring elementów biologicznych
  - „Opracowanie analizy presji i wpływów zanieczyszczeń antropogenicznych w szczególnym ujęciu wszystkich kategorii wód dla potrzeb opracowania aktualizacji programów działań i planów gospodarowania wodami”

MINISTERSTWO ŚRODOWISKA

Uwagi KE do pierwszych planów gospodarowania wodami

- **Podjęte działania naprawcze:**
  - „Identyfikacja znaczących oddziaływań antropogenicznych wraz z oceną wpływu tych oddziaływań na wody powierzchniowe i podziemne w regionach wodnych”;
  - „Ustalenie celów środowiskowych dla jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP), podziemnych (JCWPd) i obszarów chronionych;
  - „Ocena potrzeb i priorytetów udrożnienia ciągłości morfologicznej rzek na obszarach dorzeczy w kontekście osiągnięcia dobrego stanu i potencjału ekologicznego JCWP (Jednolitych Części Wód Powierzchniowych)”

MINISTERSTWO ŚRODOWISKA

Uwagi KE do pierwszych planów gospodarowania wodami

- **Podjęte działania naprawcze:**
  - opracowane przez poszczególne RZGW wykazy wielkości emisji i stężeń substancji priorytetowych oraz innych zanieczyszczeń dla których zostały określone cele środowiskowe
  - „Charakterystyka wód podziemnych zgodnie z zapisami załącznika II.2 Ramowej Dyrektywy Wodnej wykonane w ramach zadań Państwowej Służby Hydrogeologicznej”

MINISTERSTWO ŚRODOWISKA

Uwagi KE do pierwszych planów gospodarowania wodami

- **Niewłaściwie przeprowadzone konsultacje społeczne**

- **Podjęte działania naprawcze:**
  - Przeprowadzenie konsultacji społecznych zgodnie z art. 119 ustawy Prawo wodne
  - Przyjęto w SIWZ, że od początku procesu przygotowania planu gospodarowania wodami w dorzeczu będą koordynowane działania z krajami na obszarach wspólnych dorzeczy oraz wspólnie z nimi będą uzgadniane i wdrażane środki transgraniczne;
  - A także będą angażowane zainteresowane strony i organy oraz będzie zachowana przejrzystość w odniesieniu do sposobu uwzględniania wyników procesów konsultacji.

MINISTERSTWO ŚRODOWISKA

Uwagi KE do pierwszych planów gospodarowania wodami

- **Brak szczegółowego uwzględnienia skutków zmian klimatu i uwzględnienie jego wpływu na wybór środków**
- **Niska jakość oceny kosztów i korzyści**
- **Brak precyzyjnych informacji na temat wysokości kosztów wdrożenia środków i sposobu ich finansowania**

- **Podjęte działania naprawcze:**
  - Szczegółowo rozpisano wymagania w tym zakresie w SIWZ

MINISTERSTWO ŚRODOWISKA

PLAN DZIAŁANIA W ZAKRESIE PLANOWANIA STRATEGICZNEGO W GOSPODARCE WODNEJ

MINISTERSTWO ŚRODOWISKA

Przyczyny powstania *Planu działania*

- Niezgodność polskich planów gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy z wymogami RDW;

- Wątpliwości KE w zakresie zasadności realizowania obecnych i planowanych przedsięwzięć przeciwpowodziowych;

MINISTERSTWO ŚRODOWISKA

Założone działania

- Opracowanie Masterplanów dla obszarów dorzeczy Wisły i Odry
- Rezygnacja z programów sektorowych
- Szkolenie dla przedstawicieli administracji publicznej zaangażowanych w proces inwestycyjny w gospodarce wodnej
- Zapewnienie właściwych ram prawnych w dziedzinie gospodarki wodnej

MINISTERSTWO ŚRODOWISKA

Opracowanie Masterplanów dla obszarów dorzeczy Wisły i Odry

- Masterplany będą obejmować:
  - Jasne cele
  - Harmonogram realizacji poszczególnych działań
  - oraz jednostki i podmioty odpowiedzialne za każde z działań

MINISTERSTWO ŚRODOWISKA

Opracowanie Masterplanów dla obszarów dorzeczy Wisły i Odry

- Masterplany będą dokumentem:
  - O charakterze strategicznym i nadrzędnym dla wszystkich istniejących w Polsce krajowych i regionalnych planów i programów sektorowych, w których planowane są działania lub inwestycje mające wpływ na stan zasobów wodnych oraz cele ochrony wód wynikające z RDW;
  - Na okres przejściowy, obowiązujące do czasu opublikowania zaktualizowanych planów gospodarowania wodami (aPGW). Po zatwierdzeniu aPGW Masterplany staną się ich integralną częścią.
  - Zostaną zatwierdzone przez Radę Ministrów w sierpniu 2014 r.

MINISTERSTWO ŚRODOWISKA

Zakres Masterplanów

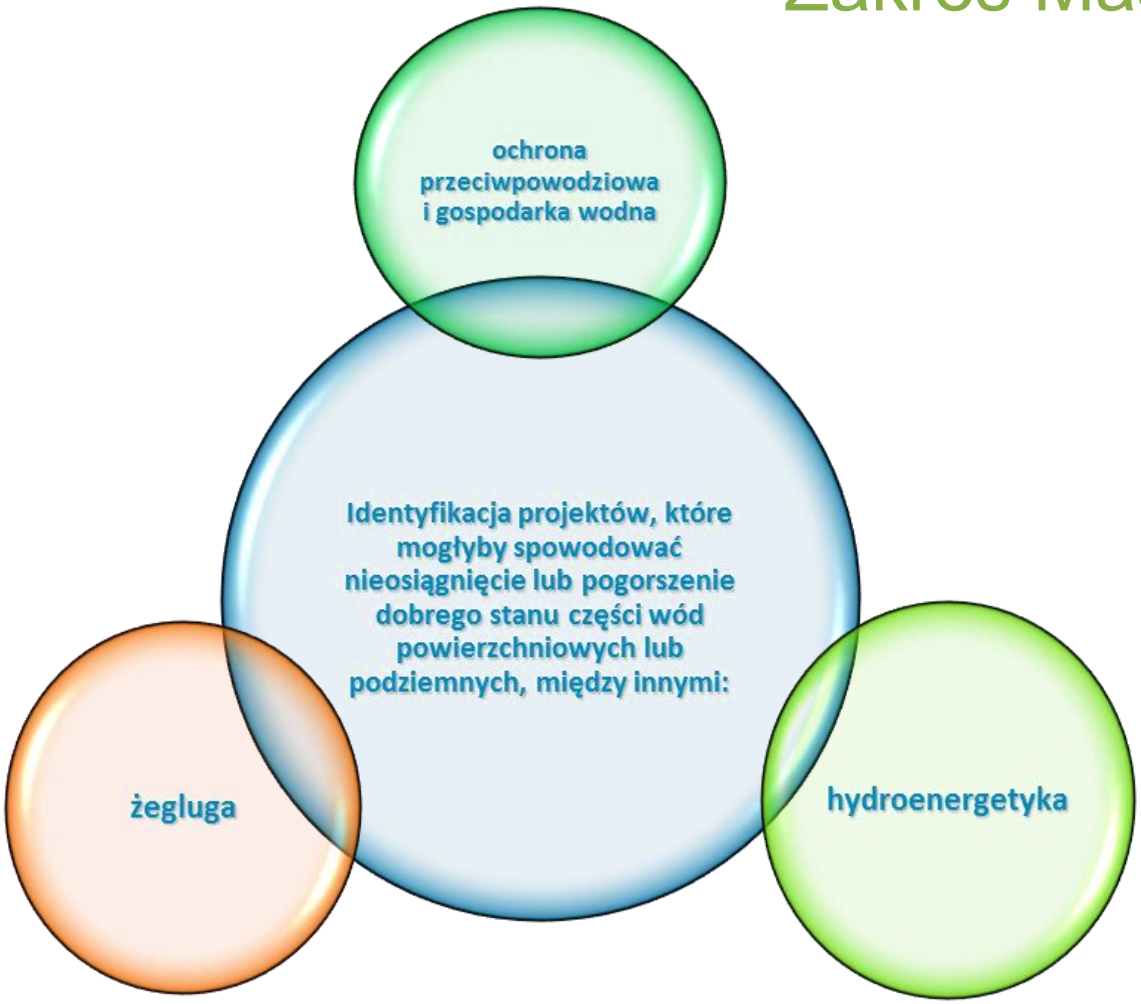

Kryteria wyboru projektów będących przedmiotem oceny w Masteplanach. Źródło: KZGW

MINISTERSTWO ŚRODOWISKA

Zakres Masterplanów

Projekty, które powinny znaleźć się w Masterplanach

Projekty wdrożone w latach 2007-2013

Ocenione pod kątem ewentualnych środków łagodzących, które mogą być dodatkowo wdrożone w celu poprawy stanu danej jednolitej części wód

Projekty zawarte w programach sektorowych

Projekty planowane do realizacji w latach 2014 - 2021

Oceniane pod względem ich zgodności z Ramową Dyrektywą Wodną

MINISTERSTWO ŚRODOWISKA

Zakres Masterplanów

Źródło: KZGW

MINISTERSTWO ŚRODOWISKA

Wykonane zadania

- Podpisanie porozumienia o dofinasowaniu wykonania Masterplanów ze środków EFRR w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013

- 5 listopada 2013 r. zawarto umowę na realizację Msterplanów z konsorcjum firm Mott MacDonald Polska Sp. z o.o. Oraz Mott MacDonald Limited i przystąpiono do realizacji zadania;

- Powołany został zespół wsparcia na rzecz właściwej realizacji Masterplanów, w skład którego wchodzą przedstawiciele KZGW oraz Wykonawcy

MINISTERSTWO ŚRODOWISKA

Wykonane zadania

- Całkowita liczba projektów poddanych analizie w Masterplanach to 6768;

- 28 lutego br. Wykonawca Masterplanów przekazał do KZGW wyniki I etapu pracy, tj. projekty Masterplanów dla obszarów dorzeczy Wisły i Odry.

MINISTERSTWO ŚRODOWISKA

Wykonane zadania

- KZGW przekazało projekty Masterplanów do uzgodnień międzyresortowych;
- Ostateczna wersja projektów Masterplanów z uwzględnieniem uwag powinna zostać przekazana do KZGW w terminie do 31 marca br.;
- Projekty Masterplanów zostaną poddane procedurze strategicznej oceny oddziaływania na środowisko.

MINISTERSTWO ŚRODOWISKA

Założone działania cd.

Rezygnacja z programów sektorowych

- Po zatwierdzeniu Masterplanów nastąpi rezygnacja między innymi z:
  - Programu dla Odry – 2006
  - Programu ochrony przed powodzią w dorzeczu górnej Wisły
  - Programu bezpieczeństwa powodziowego w regionie wodnym środkowej Wisły

MINISTERSTWO ŚRODOWISKA

Założone działania cd.

Szkolenie dla przedstawicieli administracji publicznej zaangażowanych w proces inwestycyjny w gospodarce wodnej

- Cykl szkoleń dla wszystkich instytucji i organów zaangażowanych w proces inwestycyjny w gospodarce wodnej w Polsce oraz potencjalnych beneficjentów;

- Celem szkoleń będzie zapewnienie znajomości i stosowania wymogów Ramowej Dyrektywy Wodnej w procesie inwestycyjnym w gospodarce wodnej w Polsce.

MINISTERSTWO ŚRODOWISKA

Założone działania cd.

Zapewnienie właściwych ram prawnych w dziedzinie gospodarki wodnej

- Transpozycja załączników II, III i VII RDW – rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 29 marca 2013 r. w sprawie szczegółowego zakresu opracowania planów gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy
- Projekt ustawy o zmianie ustawy – Prawo wodne oraz niektórych innych ustaw
  - Cel projektu ustawy - uzupełnienie transpozycji do krajowego porządku prawnego postanowień Ramowej Dyrektywy Wodnej (**skarga do ETS z 6 grudnia 2013 r.**) oraz pozostałych dyrektyw dotyczących gospodarki wodnej w związku z koniecznością usunięcia naruszeń prawa UE w tym obszarze (dyrektywa powodziowa, dyrektywa ściekowa, dyrektywa o wodach podziemnych, dyrektywa OOŚ, Ptasia i Siedliskowa).

MINISTERSTWO ŚRODOWISKA

Założone działania cd.

Zapewnienie właściwych ram prawnych w dziedzinie gospodarki wodnej – planowane akty prawne

- Rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych oraz środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych;
- Rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie form i sposobu prowadzenia monitoringu jednolitych części wód powierzchniowych i podziemnych;
- Rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie szczegółowego zakresu opracowywania planów gospodarowania wodami na obszarach dorzeczy.

MINISTERSTWO ŚRODOWISKA

Założone działania cd.

Zapewnienie właściwych ram prawnych w dziedzinie gospodarki wodnej – planowane akty prawne

Akty wykonawcze konieczne do wydania w związku z projektem ustawy o zmianie ustawy – Prawo wodne oraz niektórych innych ustaw

- Nowe rozporządzenie Ministra Środowiska w sprawie warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu ścieków do wód lub do ziemi oraz w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego;
- Nowe rozporządzenie Ministra Środowiska w sprawie sposobu wyznaczania obszaru i granic aglomeracji;
- Nowe rozporządzenie Ministra Środowiska w sprawie kryteriów i oceny stanu jednolitych części wód podziemnych;
- Nowe rozporządzenie Ministra Środowiska w sprawie w sprawie klasyfikacji stanu ekologicznego, potencjału ekologicznego i stanu chemicznego jednolitych części wód powierzchniowych.

MINISTERSTWO ŚRODOWISKA

Podsumowanie

- Podjęto szereg działań w celu dostosowania prawa polskiego do wymagań Komisji Europejskiej;
- Opracowano nową ocenę stanu wód za lata 2010 – 2012 oraz szereg innych dokumentacji, które będą wykorzystane do pierwszej aktualizacji;
- Trwają prace nad opracowaniem Masterplanów dla obszarów dorzeczy Wisły i Odry;
- W aPGW zostaną uwzględnione wszelkie uwagi KE odnośnie pierwszych planów gospodarowania wodami;

MINISTERSTWO ŚRODOWISKA

EMAS
Zweryfikowany system zarządzania środowiskowego
PL-2.14-003-30

DZIĘKUJĘ ZA UWAGĘ

Małgorzata Bogucka-Szymalska
Departament Zasobów Wodnych
Warszawa, 18-19 marca 2014 r.